

Jaarverslag 2025 Werkregio Fluvius

Samen werken aan klimaatadaptatie en waterketen

Maart 2026

1. Inleiding

Werkregio Fluvius kent twee pijlers: klimaatadaptatie (Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie) en de waterketen.

Ook in 2025 heeft Fluvius de interbestuurlijke samenwerking om te komen tot een klimaatbestendige regio en toekomstbestendige waterketen voortvarend opgepakt. Er werken enthousiaste en gemotiveerde mensen aan de opgave, zowel in de stuurgroep en regiegroep als in de projectgroepen en werkgroepen.

Voor u ligt het jaarverslag van werkregio Fluvius over het jaar 2025. In dit jaarverslag is opgenomen wat de werkregio heeft gedaan en bereikt en welke ontwikkelingen zich hebben voorgedaan die raken aan onze uitvoeringsagenda's.

2. Mens en Organisatie

Vanaf 1 januari 2025 heeft de gemeente Midden-Drenthe het ambtelijk en bestuurlijk voorzitterschap voor de werkregio overgenomen van gemeente Steenwijkerland, inclusief het secretariaat. De warme overdracht heeft bijgedragen aan een soepele overgang en voortzetting. Vergaderingen hebben dit jaar voornamelijk plaatsgevonden in Beilen. Het huidige voorzitterschap loopt tot 31 december 2028.

In 2025 is de werkregio uitgebreid met de drinkwaterbedrijven WMD en Vitens. De regiegroep is goed in positie gebracht. De stuurgroep heeft richtinggevende besluiten genomen. De projectgroepen DPRA en waterketen hebben hierdoor maatregelen in beweging kunnen brengen. Daarbij hebben we van elkaar geleerd en elkaar versterkt.

We hebben in de waterketen in 2025 helaas te maken gekregen met ziekte en overlijden van collega's. Henk Nijhof (beleidsadviseur waterketen WDO Delta) is vanaf april vanwege gezondheid langdurig uitgevallen. Daarnaast moesten we dit jaar helaas afscheid nemen van onze collega Wiebe Oosterhof, werkzaam als beleidsadviseur riolering bij gemeente Midden-Drenthe, die na een kort ziekbed overleed. We zullen zijn deskundigheid, vakmanschap en zijn enorme collegialiteit missen.

In de stuurgroep hebben we wisselingen gehad: Wethouder Jeanet Bos (Meppel) nam afscheid en werd opgevolgd door Alfred Peterson. Wethouder Doeven (Westerveld) ging met pensioen. Alfred Schoenmaker volgde hem op.

De voorzitter van de regiegroep, Melanie Gils, kreeg een andere baan en Ellen Huisman vervult vanaf eind 2025 deze rol.

In de projectgroep DPRA was er langere tijd sprake van gebrek aan vertegenwoordiging vanuit Gemeente Westerveld. Gelukkig is dat sinds eind 2025 opgelost. De realisatie van de uitvoeringsagenda heeft er niet onder geleden, maar afstemming zoeken was wel een opgave. In de projectgroep Waterketen was ook sprake van een beperkte inzet van menskracht, waarmee de uitvoering van het uitvoeringsprogramma Waterketen vertraagd is.

3. Doelen en maatregelen klimaatadaptatie

We hebben ook in 2025 voortvarend doorgewerkt aan de doelen van [de Regionale Adaptatiestrategie \(RAS\) Fluvius en de Uitvoeringsagenda \(RUA\) 2022-2027](#).

In 2025 zijn we doorgegaan met lopende projecten (uitvoering landelijke impulsregeling klimaatadaptatie en onze eigen “tuinsubsidie”), en hebben we een aantal nieuwe projectresultaten opgeleverd: De Fluvius maatlat (voor klimaatadaptatieve nieuwbouw en bestaande bouw), bouwsteen voor lokale hitteplannen, en een educatieproject voor alle basisscholen. De educatie campagne was een succes en leverde ook de nodige media-aandacht op bij RTV Drenthe, DvhN en SBS6. [Kinderen krijgen nu speciaal les over weersextremen: 'Zodat wereld niet over 100 jaar ontploft' | Hart van Nederland](#) en [Leerlingen aan de slag met trucjes om hun school aan te passen aan extreem weer - RTV Drenthe](#)

Daarnaast zijn in 2025 de werkgroepen actualisatie stresstest en strategie (voor de tweede beleidscyclus en de nieuwe RAS/RUA) opgestart.

Groene rijen = realisatie in 2025

TYPE MAATREGEL EN OMSCHRIJVING	Status	Successen/ aandachtspunten
1. Ontwikkelen van een werkwijze om klimaatadaptatie binnen de gemeentelijke organisatie integraal mee te nemen in herinrichting openbare ruimte	<i>Programmeren voor 2027</i>	
2. Kennis uitwisselen met stakeholders over ernst en omvang gezondheidsrisico's in woongebieden en bedrijventerreinen tijdens extreme hitte	Gereed 2025: hitteplan opgesteld met GGD en Veiligheidsregio's	Lokale implementatie en sociaal domein als eigenaar vraagt nog om inzet
3. Gezamenlijke afspraak over in te dienen uitvoeringsprojecten klimaatadaptatie (per partner) voor Impulsregeling Rijk	Gereed 2022	
4. Opstellen gezamenlijke eisen en richtlijnen voor klimaatbestendige nieuwbouw in overleg met de bouwsector, incl. juridische borging	Gereed 2025: Regionale Fluvius maatlat	We hebben één Fluvius maatlat, nu aan iedere organisatie om het juridisch te borgen.
5. Procesafspraken maken over betrekken waterschap bij (wijzigingen in) Omgevingsvisie-, -programma en -plan, met name bij nieuwe ontwikkelingen	Dit heeft een ander karakter gekregen dan in 2021 voorzien, aangezien we nu de kamerbrief water eb bodem sturend hebben (Harbers) en Het Waterschap op basis hiervan	

TYPE MAATREGEL EN OMSCHRIJVING	Status	Successen/ aandachtspunten
	een position paper heeft vastgesteld. Op basis van dit paper zijn procesafspraken gemaakt die de gemeenten gaan borgen in het instrumentarium van de Omgevingswet.	
6. Uitwisselen van tussenresultaten RAS en RES	Niet logisch en niet urgent/ belangrijk om dit in Fluvius verband te doen. Gemeenten kunnen dit lokaal oppakken.	
7. Organisatie van een financiële stimuleringsregeling voor inwoners en bedrijven	Gereed 2023 zie www.subsidieaanvragen.nl	De deelname loopt terug, we zijn gestart met een evaluatie
8. Bewustwordingscampagne gericht op klimaatbestendige inrichting van particuliere terreinen en bedrijventerreinen en gedragsverandering bij hitte	Gereed (campagnes uitgevoerd + hitteplan opgesteld)	
9. Stimuleren verbeteren van binnenklimaat in kwetsbare buurten (woningen, buurthuizen, scholen, zorgcentra)	<i>Meenemen in stresstest 2025 en Risicodialoog 2026/2027</i>	
10. Maatregel 10 bestaat niet in de RUA (verkeerd genummerd)		
11. Educatie-campagne scholen over klimaatadaptatie	Gereed en in uitvoering 2025	2025 Midden-Drenthe, 2026 en 2027 overige gemeenten
12. Effect van extreme langdurige neerslag op het watersysteem en wateroverlast	Gereed 2025 bovenregionale stresstest	<i>Wordt meegenomen in actualisatie stresstest</i>
13. Kennis delen over robuuste inrichting vitale en kwetsbare objecten i.v.m. calamiteitenbeheersing	Is al geborgd in andere maatregelen of processen: hoeft Fluvius niet te doen	
14. Verdiepend onderzoek kwetsbaarheid brandweerkazernes Beilen en Hoogeveen, regionale scholengemeenschappen Hoogeveen en regionaal bedrijventerrein Hoogeveen bij hevige neerslag	Lokaal geborgd in Midden-Drenthe en Hoogeveen → LAS/LUA, geen rol voor Fluvius, resultaten wel delen in Fluvius	
15. Optimalisatiestudie afvalwater, rekening houdend met klimaat 2050 bij hevige neerslag	Maatregel die PG DPRA qua expertise niet kan beoordelen/	

TYPE MAATREGEL EN OMSCHRIJVING	Status	Successen/ aandachtspunten
	begeleiden en dragen we over aan de projectgroep waterketen met het verzoek de noodzaak hiervan te beoordelen Waterketen	
16. Aanstellen programmamanager voor uitvoering RUA (1.5 dag per week, 40 weken, 6 jaar)	Gereed 2022	
17. Optimalisatie functioneren werkorganisatie Fluvius (programmamanagement, mensen, middelen, monitoring)	Gereed 2023	
18. Indienen aanvraag impulsregeling klimaatadaptatie bij het Rijk	Gereed 2023	
19. Actualisatie stresstest	In uitvoering 2025-2026	

4. Doelen en maatregelen waterketen

4.1 Uitvoeringsprogramma waterketen

De Projectgroep Waterketen Fluvius heeft de regionale opgaven voor Fluvius uitgewerkt [in het Uitvoeringsprogramma Waterketen 2023-2028](#). Daar is in 2025 aan gewerkt, onder andere aan het basismeetplan voor meten en monitoren. Inmiddels heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die een herprogrammering noodzakelijk maken. Halverwege de looptijd was er daardoor aanleiding om nieuwe maatregelen toe te voegen en andere te heroverwegen of een andere prioriteit te geven. Die ontwikkelingen zijn:

1. Uitkomsten Branchestandaard (zie 4.2)
2. Actualisatie Waterakkoorden (zie 4.3)
3. WDO Delta stelt (visie op) hemelwaterbeleid op (zie 4.4)
4. Het merendeel van de partners kunnen de in de SOK afgesproken personele inzet (5 uur per week) aan Fluvius niet leveren (zie 4.5)
5. De gevolgen van 1,2, 3 en 4: herprogrammeren en strategie personeelsprobleem opstellen

4.2 Uitkomsten Branchestandaard en vervolgmaatregelen

De uitvoering van de Branchestandaard stond als maatregel opgenomen in 2023 en is ook uitgevoerd. Echter de vervolgactiviteiten die daaruit komen stonden niet geprogrammeerd.

In 2023 is in FLUVIUS verband een formatieonderzoek in combinatie met de Branchestandaard gemeentelijke watertaken uitgevoerd (Rioleringskennis in beweging in Fluvius). Dit heeft een gestructureerd inzicht gegeven in de personele knelpunten, kennis en competenties bij het uitvoeren van gemeentelijke watertaken en actuele en toekomstige ontwikkelingen (klimaatadaptatie,

woningbouw en circulariteit). De analyse toont een duidelijk tekort van ruim 10 fte, vooral bij beleidsmedewerkers, beheerders en ontwerpers, wat leidt tot beperkte tijd voor kennisontwikkeling, visievorming en samenwerking. De kennisscan laat zien dat op meerdere kennisgebieden, zoals wet- en regelgeving, waterhuishouding en databeheer, kwetsbaarheden bestaan.

De stuurgroep Fluvius heeft in mei 2025 aan de regiegroep de volgende opdracht meegegeven: Welke kansen voor samenwerking doen zich voor, met elkaar en/of met andere werkregio's? Uit de inventarisatie van knelpunten en kansen blijkt dat de samenwerking binnen Fluvius op drie thema's versterkt kan worden

- Start met werkgroep "Databeheer & ICT"
- Ontwikkel een regionaal programma "Beleid & Advisering Water"
- Zet gezamenlijk „Traineeprogramma Water & Klimaat” op en – of onderzoek de mogelijkheden in regioverband tav de Talentenregio Zwolle?)

4.3 Actualisatie Waterakkoorden

De waterakkoorden tussen de gemeenten en (voormalig) waterschap Reest en Wieden dateren uit 2014, en zijn toe aan actualisatie, mede vanwege ontwikkelingen als Omgevingswet, Europese richtlijn stedelijk afvalwater, klimaatadaptatie en krapte op de arbeidsmarkt. Hoewel het een 1 op 1 akkoord is tussen Waterschap en individuele gemeente, heeft het om meerdere redenen meerwaarde om de actualisatie in Fluvius verband op te pakken (doelmatigheid, uniformiteit, versterking van de samenwerking).

4.4 Opstellen Hemelwaterbeleid door WDO Delta

Het waterschap was begonnen met het opstellen van (uitgangspunten voor) hemelwaterbeleid. Dit is door omstandigheden halverwege 2025 tijdelijk stopgezet. In 2026 wil WDO Delta hier verder vorm aan geven, het is echter nog niet duidelijk hoe dit er verder uit gaat zien. De bergingsnorm is najaar 2025 wel alvast opgeleverd. Als gevolg van het verder nog onduidelijke hemelwaterbeleid worden maatregel 5 (Hemelwaterbeleid regionaal opstellen en gebiedsgericht uitwerken) en maatregel 4 (taakopvatting hemelwaterbeleid, die al geïntegreerd was in maatregel 5) later (2026/2027) geprogrammeerd.

4.5 Knelpunten in de personele inzet

Eind 2025 hebben 5 Fluviuspartners aangegeven, dat zij -door o.a. verdrietige personele omstandigheden en inhoudelijke incidenten/calamiteiten in de waterketen- de afgesproken minimumaantal uren (5 uur per week) niet meer kunnen leveren. Dit heeft gevolgen voor de afgesproken doelen, ambities, werkgroepen en concrete plannen binnen de samenwerkingsorganisatie Fluvius.

De regiegroep heeft dit gesignaleerd en wil in 2026 in gesprek over hoe zij ieder vanuit eigen verantwoordelijkheid en/of in gezamenlijkheid samen kunnen organiseren dat we de doelen in de bestuursovereenkomst wel behalen. Uiteraard kunnen er ook ander scenario's of oplossingsrichtingen besproken worden (bijvoorbeeld faseren, ambities bijstellen etc).

4.6 Herprogrammering

Met name de Waterakkoorden en de vervolgacties van de Branchestandaard vragen op korte termijn veel inzet van Fluvius-partners waardoor andere maatregelen nu niet uitgevoerd kunnen worden. We hadden medio 2025 de verwachting door binnen het programma te schuiven de meeste maatregelen toch binnen de looptijd te kunnen realiseren. Inmiddels hebben we te maken met minder personele inzet, en gaat de regiegroep in 2026 prioriteren en scenario's voor de toekomst ontwikkelen. Het uitvoeringsprogramma wordt even gepauzeerd en er wordt gezocht naar een korte en lange termijn oplossing voor het personeelsprobleem.

Voorlopige programmering Projecten uit het Uitvoeringsprogramma Fluvius 2023-2028			
Onderwerp uit RWP	Mensen en middelen		
	Status	Opmerking	Planning
1. Branchestandaard gemeentelijke watertaken. Vervolgacties - 1a Databeheer en ICT - 1b Regionaal programma Beleid en Advisering Water - 1c Ontwikkeling traineeship	Uitgevoerd		2023-2025 2026 2027 2026
2. Doorvertaling afvalwaterbeleid buitengebied			2027
3. Taakopvatting hemelwater buitengebied		Afwachten hemelwaterbeleid WDOD	2026-2027
4. Monitoring systeemfunctioneren doorontwikkelen: van belang om meer inzicht te krijgen en daarmee betere investeringsbeslissingen. Eerst: wat hebben we? Daarna: Wat willen we (weten)? (ambitie)? Evt. gezamenlijke hoofdpoot? Hierbij ook de combinatie maken met 9 en 10.	Meetplan gereed		2023-28
5. Hemelwaterbeleid regionaal opstellen gebiedsgericht uitwerken		Afwachten hemelwaterbeleid WDOD	2026-2027
6. Variantenstudie tariefsysteem rioolheffing: literatuurstudie door extern bureau (Rioned heeft veel informatie). <i>Let op: deel van maatregel 3 wordt geïntegreerd in deze maatregel</i>			2027
7. Onderzoek persleidingen (literatuurstudie)			2027
8. RWP 2029-2034 opstellen			2027
Onderwerp uit Addendum BAW	Periode		
	2023-2024		
9. Kansen informatiesamenleving	Combi met 4		
10. Risico's digitale dreigingen	Combi met 4		

11. Succes regionale samenwerking	Continu		
12. Implementatie Omgevingswet	Gereed: bouwstenen opgesteld	10.000	2023
Onderwerpen uit RAS/ RUA			
13. Bijv. impulsregeling, financiële stimuleringsregeling en richtlijn klimaatadaptieve nieuwbouw			2023- 2028
Extra			
14. Waterakkoorden actualiseren			
15. Databeheer en ICT			
16. Adviespool			
17. Traineeship			
TOTAAL			

5 Producten

Naast de maatregelen uit de RAS/RUA en het uitvoeringsprogramma waterketen hebben we verschillende producten opgeleverd.

Besluitvorming rond SOK en addendum

Voor toetreding van de drinkwaterbedrijven was een aanvulling op de Samenwerkingsovereenkomst noodzakelijk. Hiertoe hebben we een addendum opgesteld en een bouwsteen voor de besluitvorming in de diverse colleges, DB en directies.

Agenda's, verslagen en secretariaat

We hebben 8 bijeenkomsten van de projectgroep waterketen, 8 van de projectgroep DPRA, 2 stuurgroep vergaderingen voorbereid (waarvan er 1 is geannuleerd vanwege te weinig deelnemers, 2 regiegroep bijeenkomsten).

Inhoudelijke themadagen/ kennissessies:

We hebben vier inhoudelijke themadagen georganiseerd, onder andere over KRW en gemeentelijke handlingsperspectief, Databeheer, klimaatrechtvaardigheid, adaptatiestrategie, actualisatie stresstest, impuls gelden

Projectvoorstellen:

We hebben in 2025 4 projectvoorstellen opgeleverd. Regionale maatlat klimaatadaptieve nieuwbouw, hitteplan, stresstest en strategie. Voor de waterketen: projectvoorstel meetplan en projectvoorstel traineeship.

Website www.fluviusnieuws.nl

De website is vernieuwd en beheerd.

Programmamanagement: Voortgangsrapportages en Programma 2025

Afstemming met RIVUS

Vier keer per jaar hebben we afgestemd met RIVUS. Waar mogelijk trekken we samen op en leren van elkaar. Zo heeft RIVUS zich laten inspireren door onze tuinsubsidieregeling en maatlat, en hebben wij de hitteplannen van RIVUS als basis genomen voor onze eigen hitteplannen.

6 Financiën

In 2025 waren de kosten voor Fluvius € 118.000 + € 38.000 = € 156.000 exclusief BTW. De exacte jaarrekening is op te vragen bij de programmamanager. De bestedingen vallen binnen de financiële kaders van de RAS/RUA en het uitvoeringsprogramma waterketen. De kosten zijn verdeeld conform de verdeelsleutel uit de SOK en de waterbedrijven hebben gezamenlijk ook € 10.000 bijgedragen.

DPRA

Programmamanagement	42.500
Voorzitterschap en secretariaat Midden-Drenthe	22.500
Subsidieregeling uitvoering door PDN	38.000
Educatie IVN	15.000
Totaal	118.000

Waterketen

Programmamanagement	11.500
Voorzitterschap en secretariaat Midden-Drenthe	22.500
Branchestandaard Rioned Sweco	4000
Totaal	38.000

7 Programmering 2026

Voor DPRA zal 2026 in het teken staan van actualisatie stresstest, ontwikkeling strategie voor de nieuwe beleidscyclus, risicodialogen en het opstellen van een nieuwe uitvoeringsagenda. In 2026 voeren we (voor de tweede keer) een klimaatstresstest uit op basis waarvan we gezamenlijk een nieuwe regionale adaptatiestrategie met de looptijd 2028-2033 opstellen. Eén van de bouwstenen voor de kaderstelling voor nieuwe strategie is de evaluatie van de huidige strategie en samenwerking. Door de bestuurders uit de stuurgroep en managers uit de regiegroep te interviewen, willen we ophalen wat er goed ging (qua inhoudelijke meerwaarde, organisatie en samenwerking) en wat er beter kan. Dat betreft ook de samenwerking met de waterbedrijven, die in 2025 zijn

toegetreten. Daarnaast kijken we in het interview met u vooruit naar de speerpunten voor de nieuwe planperiode 2028-2033.

Wat we in de waterketen voor 2026 programmeren hangt sterk af van hoe we met het knelpunt van personele tekorten omgaan. Als daar een antwoord op komt zullen we als eerste invulling geven aan de vervolgacties van de Branchestandaard (databeheer, traineeship, adviespool), het basis meetplan Meten en Monitoren en de waterakkoorden. We zullen eerst voor de regiegroep inzichtelijk moeten maken wat het probleem is, en vervolgens scenario's voorleggen hoe we omgaan met de beperkte menskracht in de waterketen (vasthouden aan de doelen en hiertoe extra menskracht regelen, of faseren, ambities omlaag etc).